

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2022-724

1.9.2022

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyrileggelse – opphør av forsikring – avregistrering – koronasituasjonen.

Klager ble ilagt gebyr for perioden fra og med 1.5.20 til og med 5.5.20. Kjøretøyet var forsikret frem til og med 30.4.20 da forsikringen gikk til opphør grunnet manglende betaling. Kjøretøyet var uforsikret frem til kjøretøyet ble avregistrert 6.5.20. Klager fremmet klage mot gebyrileggelsen og anførte at han ikke mottok krav om betaling av forsikringspremie fra forsikringsselskapet, samt at koronasituasjonen gjorde det vanskelig å få levert inn skiltene. Trafikkforsikringsforeningen opprettholdt gebyrileggelsen og viste blant annet til at klager kunne ha sendt skiltene per post til Statens vegvesen, dersom det var vanskelig å få levert inn skiltene på trafikkstasjon. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt og fant ikke grunnlag for å gi dispensasjon. Nemnda viste til at forsikringsselskapene etter fast praksis ikke har ansvaret for at posten faktisk kommer til mottakerens kunnskap. Videre bemerker nemnda at avskilting av kjøretøyet kunne vært gjennomført ved å sende skiltene i posten. Klager kunne ha krevet kvittering/bevis for innleveringen på postkontor/post i butikk, og derved unngått gebyr ved tidsnok innlevering.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn.

Klager tegnet forsikring for kjøretøyet den 15.2.18. Forsikringen ble imidlertid brakt til opphør grunnet manglende betaling den 30.4.20. Den 1.5.20 la forsikringsselskapet inn i TFFAuto, bransjens IT-system, at forsikringen ble brakt til opphør den 30.4.20.

Klager ble varslet elektronisk om at kjøretøyet fremstod som uforsikret 1.5.20.

Den 4.5.20 ila Trafikkforsikringsforeningen klager gebyr for uforsikret kjøretøy.

Kjøretøyet ble oppført som avregistrert den 6.5.20, og total gebyrperiode er fra og med 1.5.20 til og med 5.5.20.

I forbindelse med at klager påklaget gebyrileggelsen henvendte Trafikkforsikringsforeningen seg til forsikringsselskapet for en uttalelse i saken. Forsikringsselskapet uttalte at det ikke var registrert returpost, og fremla også kopi av faktura, purring og inkassovarsel som ble sendt til klager i forbindelse med opphøret.

Klager har avvist at gebyrileggelsen kan opprettholdes og anført at det må gis dispensasjon for gebyret. Klager har anført at han ikke har mottatt krav om betaling av forsikringspremie av forsikringsselskapet. Klager har vist til at postgangen har vært dårlig. Det har blitt opplyst fra flere om at post som er sendt til klager har kommet i retur. Det er tatt opp med posten, uten at situasjonen har forbedret seg.

Videre har klager anført at det må gis dispensasjon på grunnlag av at det var utenfor klagers kontroll å få levert inn skiltene på et tidligere tidspunkt, på grunn av koronasituasjonen. Klager har forklart at han ikke fikk kontakt med trafikkstasjonen på telefon, og da han omsider fikk svar måtte han bestille time for å få levert inn skiltene.

Avslutningsvis har klager anført at det må gis dispensasjon på grunn av mangelfull informasjon hos Statens vegvesen. Informasjonen som var tilgjengelig angående innlevering av skilt til oppbevaring var sprikende, tvilende og mangelfull.

Trafikksforsikringsforeningen har opprettholdt gebyrileggelsen og anført at det ikke er grunnlag for å gi klager dispensasjon for det ilagte gebyret. Gebyret er korrekt ilagt da det fremgår av TFFAuto at kjøretøyet har stått uforsikret fra og med 1.5.20 til og med 5.5.20.

Foreningen har videre anført at det ikke kan gis dispensasjon for det ilagte gebyret på grunnlag av forhold knyttet til forsikringsselskapet. Det vises til at betalingsmislighold må her anses å ligge innenfor klagers kontroll. Slik Trafikksforsikringsforeningen ser det har forsikringsselskapet varslet klager på korrekt måte.

Videre har Trafikksforsikringsforeningen anført at det ikke kan gis dispensasjon for det ilagte gebyret på grunn av koronasituasjonen. Situasjonen rundt koronautbruddet er godt beskrevet på Statens vegvesen sine sider. Klager kunne sendt inn skiltene per post, og da ville stemplingsdato blitt ansett for avregistreringsdato. På denne måten ville klager ha unngått gebyr.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet kom til at gebyret var korrekt ilagt og at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon. Fra sekretariatets avgjørelse hitsettes:

(...)

Vi forstår det slik at det ikke er bestridt at kjøretøyet var uforsikret i den aktuelle perioden, og at gebyret som utgangspunkt kan ilegges. Spørsmålet i saken er derfor om det kan gis dispensasjon for gebyret.

Ut fra det du skriver i din klage, kan det reises spørsmål om saken ligger utenfor hva som kan behandles i saken mot Trafikksforsikringsforeningen, og om spørsmålet heller burde ha vært behandlet i en sak mellom deg og ditt forsikringsselskap. Vi kan ikke ta stilling til spørsmål mellom deg og ditt forsikringsselskap i denne saken.

Vi forstår deg imidlertid slik at du ønsker behandling av klagen fordi du mener den manglende forsikringsdekningen skyldes forhold som du ikke kan klandres for, og som en konsekvens av dette, mener du gebyret bør falle bort.

Ved realitetsbehandlingen av klagen kan vi ikke ta stilling til om forsikringsselskapet korrekt har bragt forsikringen til opphør, da dette er et forhold mellom deg og forsikringsselskapet. Ved behandling av gebyrsaken må vi legge til grunn opplysningene som er registrert i TFFAuto, altså at forsikringen ble bragt til opphør den 30.4.20, samt at kjøretøyet ble avregistrert den 6.5.20.

Dersom du mener forsikringsselskapet er ansvarlig for den manglende forsikringsdekningen, er dette et forhold du må ta opp med forsikringsselskapet. Du kan for eksempel fremme klage til forsikringsselskapet om at opphøret av forsikringen ikke er gyldig, eller at selskapet skulle ha gjenopptatt forsikringen på et tidligere tidspunkt. Dette kan gjøres selv om du ikke får medhold i klagesaken mot Trafikksforsikringsforeningen, og du kan evt. kreve erstatning for gebyret fra forsikringsselskapet. Du har også mulighet til å klage forsikringsselskapet videre inn til Finansklagenemnda Skade (se finkn.no – "send klage").

Vurderingen av om det foreligger grunnlag for dispensasjon

Trafikksforsikringsforeningen kan etter bilansvarslova § 17a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 ettergi gebyr, helt eller delvis. Ettergivelsen kan skje dersom unnlatelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarsliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9.

Finansdepartementet sendte 30.11.16 ut et høringsnotat med forslag til endring i bilansvarslova og forskrift om trafikktrygd. I høringsnotatet var dispensasjonsregelen kun tenkt tatt inn i forskriften § 9. Om denne skrev departementet på side 23 følgende:

TFF kan ette forskriftsforslaget § 9 dispensere fra mulktplikten i særlige tilfeller. Det må forventes at TFF praktiserer fullmakten strengt, og at det i praktiseringen ses hen til likebehandlingshensyn og presedens.

I Prop. 1 LS (2017-2018) side 202 uttaler Finansdepartementet blant annet følgende:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrde for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren. Forsikringsselskapenes døgnåpne tilbud innebærer at det normalt kan tegnes forsikring når som helst.

Finansklagenemnda Skade (TFF-gebyr) har tidligere i avgjørelse FinKN 2019-373 (nemndsavgjørelser ligger tilgjengelig på finkn.no) uttalt at:

Slik nemnda ser det, ligger ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sin forpliktelser etter hvert som de forfaller, innenfor hver enkelts "kontrollsfære", det vil si at det er et forhold som klager er ansvarlig for, og som derfor kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon for ilagt gebyr.

Etter dette skal det svært mye til for at gebyret kan ettergis på bakgrunn av at en forsikring har gått til opphør grunnet manglende betaling.

Du har for det første anført at det må gis dispensasjon fordi du ikke har mottatt krav om betaling av forsikringspremie av forsikringsselskapet. Det vises til at postgangen hos deg har vært dårlig. Du har blitt opplyst fra flere om at post som er sendt til deg er kommet i retur. Det er tatt opp med posten, uten at situasjonen har forbedret seg.

Finansklagenemnda Skade (TFF-gebyr) har i sak FinKN 2018-825 uttalt hva som kreves av en forsikringstaker i forhold til å påse at forsikringen blir betalt i henhold til avtalen. Det uttales der at

Etter nemndas syn plikter enhver å sørge for at man har oversikt over egen økonomi. Det innebærer at man, på det tidspunkt man påtar seg en økonomisk forpliktelse, må anse seg i stand til å betale etter hvert som terminene forfaller, og at man selv kontakter kreditor dersom man forstår at det har inntruffet omstendigheter som gjør at betaling er blitt vanskeliggjort, for eksempel som i dette tilfellet der klager påstår at hun ikke har mottatt faktura for en konkret måned. Rettslig sett er dette blant annet forankret i den ulovfestede regel om lojalitet i kontraktsforhold. Når klager selv har kunnet unngå misligholdet ved å kontakte forsikringsselskapet, er forholdet kontrollerbart og ligger følgelig innenfor hennes eget ansvar etter bilansvarslova § 17 a, jf. gebyrforskriften § 9.

Som det fremgår er det enhver sin plikt å påse at forsikringspremien blir betalt etter hvert som terminene forfaller. Dersom man ikke mottar faktura, må man ta kontakt med forsikringsselskapet for å få ordnet opp i forholdet, og sikre at forpliktelsen blir betalt.

Forsikringsselskapet har redegjort for at de ikke har mottatt returpost i forbindelse med utstedelse av faktura, purring eller inkassovarsel. Vi kan heller ikke se at det foreligger dokumentasjon på at postgangen til deg har vært problematisk i denne perioden.

Da faktura for forsikringspremien uteble, må det etter vårt syn anses å ligge innenfor din kontroll å ta kontakt med forsikringsselskapet for å sikre at premien blir betalt, samt at forsikringsavtalen ikke går til opphør. Opplysninger om innbetaling kunne for eksempel blitt gitt ved henvendelse til forsikringsselskapet per telefon.

Etter dette må det legges til grunn at det ikke kan gis dispensasjon på grunnlag av at du ikke har mottatt brev fra forsikringsselskapet, jf. bilansvarslova § 17a, jf. gebyrforskriften § 9.

Videre har du anført at det må gis dispensasjon på grunnlag av at det var utenfor din kontroll å få levert inn skiltene på grunn av koronasituasjonen. Det vises til at du ikke fikk kontakt med trafikkstasjonen på telefon, og da du omsider fikk svar måtte du bestille time for å få levert inn skiltene.

I begynnelsen av mai da du skulle levere inn skiltene, var det i overkant av én måned siden nedstegningen av landet på grunn av koronarestriksjoner. Det må derfor ha gitt deg oppfordring til å sjekke opp i hvilke nye rutiner som gjelder ved innlevering av skilt til trafikkstasjonen. Det må derfor etter vårt syn legges til grunn at

det var innenfor din kontroll å sjekke opp i hvilke nye rutiner som gjaldt ved innlevering av skilt til trafikkstasjonen. Informasjon angående dette lå tilgjengelig på Statens vegvesen sine nettsider, og du kunne også kontaktet Statens vegvesen om dette per telefon på et tidligere tidspunkt.

Et annet handlingsalternativ som må anses å ha ligget innenfor din kontroll var å sende skiltene til Statens vegvesen via post. Da ville avregistreringsdato bli satt til dagen skiltene ble postlagt. Videre ville et tredje handlingsalternativ vært å tegne forsikring på kjøretøyet frem til du fikk avregistrert kjøretøyet på trafikkstasjonen. Begge alternativene ville medført at du evt. unngikk gebyr.

Etter dette kan det ikke gis dispensasjon for det ilagte gebyret på grunnlag av koronasituasjonen, og at du ikke fikk levert inn skiltene til trafikkstasjonen på et tidligere tidspunkt, jf. bilansvarslova § 17a, jf. gebyrforskriften § 9.

Avslutningsvis har du anført at det må gis dispensasjon på grunn av mangelfull informasjon hos Statens vegvesen. Det vises til at informasjonen som var mulig tilgjengelig angående innlevering av skilt til oppbevaring var sprikende, tvilende og mangelfull.

Det følger av nemndspraksis at mangelfull eller feil informasjon fra Statens vegvesen kan gi grunnlag for dispensasjon jf. FinKN 2019-960. Imidlertid kan vi ikke her se at det er dokumentert hva som eventuelt skulle være gitt av sprikende, tvilende eller mangelfull informasjon knyttet til avregistrering av kjøretøyet. Vi kan derfor ikke ta nærmere stilling til dette.

Etter dette må det legges til grunn at det ikke kan gis dispensasjon på grunnlag av mangelfull informasjon, jf. bilansvarslova § 17a, jf. gebyrforskriften § 9.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

I sin anmodning om overprøving av sekretariatets avgjørelse har klager ikke fremlagt eller på annen måte opplyst nye omstendigheter som gir grunnlag for å endre sekretariatets avgjørelse som er gjengitt ovenfor, og som nemnda slutter seg til.

Når det spesielt gjelder sen eller manglende postgang, bemerker nemnda at forsikringsselskapene etter fast praksis ikke har ansvaret for at posten faktisk kommer til mottakerens kunnskap. Det er tilstrekkelig, som i saken her, at man kan dokumentere at varslene er sendt til en adresse som man hadde god grunn til å tro at posten ville komme frem til adressaten på, og at post ikke har kommet i retur.

Når det gjelder avskilting av kjøretøyet, synes den enkleste måten å gjennomføre det på å ha vært å sende skiltene i posten. Selv om det var problemer med postgangen, ville man ved innlevering av skiltene til et godkjent postkontor (f. eks. post i butikk), ha kunnet kreve kvittering/bevis for innleveringen og derved unngått gebyr ved tidsnok innlevering.

Klagen har etter dette ikke ført frem, og klager plikter da å betale det ilagte gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant).